BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 255 Duminică 17 Septembrie 1939
12 Pagini P I I I I

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

ORGANIZAREA PRODUCĂTORILOR

Una din slăbiciunile de care continuă să se resimtă economia românească este — trebue s'o recunoaștem — lipsa de organizare a producătorilor. Și ca să mergem mai direct la țintă, putem preciza: a micilor producători, cari, în deobște, au mai multă nevoe de îndrumare, sprijin, de apărare, — în scurt, de toate înlesnirile, pe care organizarea sforțărilor și a mijloacelor de lucru le poate oferi oricui nu este atât de pregătit ca să poată face singur față nevoilor profesionale. Ne gândim la marea massă a producătorilor agricoli, la viticultori și pomicultori, la crescătorii de vite și de păsări, la oerii dobrogeni sau din regiunile de munte, la pescarii-vânători, la micii meșteșugari, cari numai când s'au putut uni și s'au putut bucura de o conducere gospodărească cinstită în sindicate, în asociații cooperatiste, în obștii de exploatare, au izbutit să atingă rezultate, care să-i ridice deasupra nivelului efortului individual.

Inceputul trebue pornit de la temelie, dela organizarea muncii însăși — fie pe ogoare, vie sau livadă, fie la târlele de vite și la stână pentru crescători și oeri, fie în sistemul muncii meșteșugarului în ateliere și al muncii pescarului în exploatarea domeniilor piscicole, în condiții care să-i facă să obțină maximum de randament cantitativ și calitativ, cu minimum de cheltueli.

Iar după organizarea producției pe teren, cu ajutorul asociației cooperatiste sau sindicale, menite să procure asociaților multe unelte de muncă, sămânță, pueți, altoae pentru cultivatori, material de lucru pentru meșteșugari, sau credite de exploatare, etc., trebue să urmeze organizarea desfacerii produselor respective, a transportului, depozitării și valorificării lor în cele mai avantajoase condițiuni.

Țara întreagă trebue împânzită cu o astfel de rețea de organizațiuni, pe care, sprijinindu-se producătorul, tot ea să-i servească ca punte de contact cu comerțul și massele consumatoare din centrele orășenești. Așa e organizată economia agrară în țări ca Anglia, Germania, Franța și în țări mai mici ca a noastră — sau cu populație mai redusă — cum sunt Danemarca, Olanda, Suedia, Elveția, ba chiar și Bulgaria.

Ne gândim câte foloase ar trage de pe urma unei asemenea organizări cultivatorii din regiunea Bucureștilor, de pildă, și numai pentru produsele complimentare agriculturii propriu zise: vânzarea laptelui, untului și tuturor derivatelor; a păsărilor, ouălor, zarzavaturilor și pometurilor de tot felul.

Pe o rază foarte întinsă, în jurul Bucureștilor, s'a desvoltat sistemul fermelor. Marea majoritate a acestor ferme se întemeiază pe o exploatare totalmente neeconomică și deci nerentabilă. Numai ciuperci dacă s'ar cultiva, sistematic și rațional, pe un sfert din întinderea acestor ferme și rentabilitatea ar fi de o sută de ori mai mare decât ceeace se realizează astăzi prin sistemul exploatării neraționale, care se reduce aproape exclusiv la cultura viței de vie și a pomilor fructiferi. Dar nici măcar organizarea valorificării în condițiuni optime a produselor rezultate din aceste culturi nu este asigurată. Vânzarea fructelor proaspete trebue asigurată prin ambalaje sistematice, prin mijloace rapide și regulate de transport, prin oameni pricepuți cari să facă legătura cu piețele dela oraș, etc. Cu fructele alese se pot face afaceri foarte bune cu străinătatea; altele (caisele, prunele, căpșunele) pot fi plasate foarte rentabil în pulpe, pentru ca fructele mai slabe să fie transformate în marmelade, magiunuri, siropuri, dulcețuri, șerbeturi, sau uscate, zaharisite etc.

Dar fermierii noștri lucrează fiecare pe cont propriu, în loc să se asocieze și să-și organizeze practic și rațional exploatarea fermei și valorificarea produselor.

—oXo❖oXo—

Intrevedere
intre ducele de Windsor și regele George

Londra, 14 (Rador). — *Ducele de Windsor a fost primit Joi după amiază de Regele George.*

Aceasta este prima întrevedere în ultimii trei ani dintre cei doi frați.

*

Londra, 14 (Rador). — *Ducele de Windsor a făcut Joi o vizită la Scotland Yard, unde a fost primit de sir Philip Game.*

Contrabanda de război

Războiul modern se întinde la toate domeniile vieții naționale și internaționale. El atinge, într'o foarte largă măsură, și interesele neutrilor, prin restricțiile, pe care le impune comerțului internațional. In gigantica încordare pentru dobândirea victoriei, uzura repede a materiilor prime și a produselor fabricate, face din aprovizionarea în țările neutre una din preocupările de căpetenie ale Statelor majoare militare sau economice ale beligeranților.

Războiul economic, deși se desfășoară pe un plan diferit de al operațiilor militare propriu zise, are în conflictele armate moderne o intensitate hotăritoare.

In conflictul actual, Puterile occidentale pun mari speranțe în eficacitatea blocadei economice pentru slăbirea potențialului militar al Germaniei, deși de la 1914 la 1918, aceasta n'a împedecat prelungirea războiului timp de patru ani. Rezultatele unei blocade pe mare ar trebui să apară azi tot așa de nesigure ca în războiul mondial în ce privește durata conflictului. Pactul de la Moscova a deschis Reichului perspectiva aprovizionării cu materii prime în Rusia. Ocuparea Silesiei — ca acum câteva luni aceia a Boemiei — a contribuit de sigur simțitor la ridicarea potențialului său industrial. Stocurile constituite cu spiritul de organizare, care caracterizează activitatea germană, ca și raționalizarea distribuției articolelor de primă necesitate pentru populația civilă au drept scop să neutralizeze efectele războiului economic. Totuși cea mai mare parte a comerțului internațional se face pe mare, care rămâne mijlocul cel mai lesnicios de transport. Nenumărate resurse, care lipsesc Europei, nu se pot aduce de cât din lumea nouă sau din celelalte continente. In fine, cum în situația actuală, transportul mărfurilor importate nu se poate face decât pe vase neutre — și în deosebi ale neutrilor riverani ai mării Nordului, Atlanticului și mării Baltice — chestiunea rolului Statelor neutre în aprovizionarea beligeranților capătă azi o importanță extraordinară.

De curând guvernul britanic a stabilit printr'un decret lista mărfurilor considerate drept contrabande de război, Publicarea acestei liste a produs în Germania o foarte vie reacțiune.

Se știe că, potrivit convențiunilor și uzanțelor internaționale sunt socotite de un beligerant contrabandă de război toate mărfurile destinate inamicului, care sunt de natură să fie folosite de acesta pentru scopuri militare. Contrabanda poate fi absolută, atunci când articolele importate sunt destinate direct operațiunilor militare — ca armele și munițiunile — și relativă sau condițională atunci când pot fi folosite sau pot contribui numai indirect la atingerea unor scopuri militare.

In urma extinderii luate de războiul modern, și a complexității tehnicei militare, care pun în joc toate energiile și toate avuțiile Statelor, noțiunea de contrabandă de război s'a extins din ce în ce mai mult. Astăzi — ca și în timpul războiului mondial — există tendința ca marea majoritate a materiilor prime sau produselor fabricate să fie socotită contrabandă de război. Deasemenea destinația încărcăturilor transportate în prealabil într'un port neutru spre a fi apoi exportate într'un port beligerant nu mai servește, ca odinioară, pentru stabilirea unei diferențe între contrabanda absolută și cea relativă.

Sancțiunea contrabandei de războiu este foarte gravă, căci în practică, în majoritatea cazurilor, duce la confiscarea mărfei fără despăgubiri.

Bastimentele de război ale beligeranților pot opri și vizita orice vas neutru spre a verifica dacă transportă sau nu contrabandă de războiu. Vapoarele neutre sunt datoare să se supună acestui control, căci dacă rezistă sau încearcă să fugă pot fi capturate spre a fi condamnate sau chiar distruse.

Aceste reguli, atât de severe în teorie, devin încă și mai riguroase în practica războiului naval, când distincțiile juridice dispar și când legea necesității determină Puterile beligerante să lungească lista articolelor socotite contrabandă de război. Ele stânjenesc de sigur în mare parte comerțul cu beligerantul, contra căruia sunt puse în aplicare, dar turbură în același timp și comerțul neutrilor și de multe ori chiar propria lor aprovizionare.

Odată isbucnit conflictul actual, chestiunea contrabandei de război a apărut pe pri-

(Continuare in pag. 2-a)

Operațiile militare din Polonia
Luptele dela Varșovia și Lwow

de R. SEIȘANU

Pe teatrul de operații din Polonia reese, atât din comunicatul marelui cartier polon, cât și din comunicatul marelui cartier german, că rezistența armatei polone pe linia Vistulei a scăzut, afară de sectorul Modlin-Varșovia, unde luptele continuă cu înverșunare. In acest sector trupele germane au ca prim obiectiv cucerirea fortăreței Modlin, care comandă dispozitivul defensiv al Varșoviei. Ele sunt la est și nord-vest de această fortăreață. Varșovia este amenințată și dela est de coloanele puternice germane, care au trecut c. f. Varșovia-Siedlce și de eri înaintează în direcția capitalei Poloniei. Cercul a și fost închis la estul Varșoviei.

Pe când în sectorul Kutno, dela vestul Varșoviei, unde s'a format o insulă încercuită de germani, cele 5 divizii și 2 brigade de cavalerie dau atacuri disperate de câteva zile spre a-și deschide o cale salvatoare prin liniile inamice, alte trupe poloneze ce rămâseseră și ele izolate de grupurile de armate din care făceau parte, cum sunt cele din regiunea Radom (sud Varșovia) și dela nord de Ostrow-Maczowicka (nord-est Varșovia), fiind în situație critică, au fost nevoite să se predea.

Până acum diviziile poloneze 3, 7, 19 și 18 au fost scoase din luptă. După comunicatul marelui cartier general, germanii au capturat în sectorul Radom 60.000 de prizonieri, 143 tunuri și 38 tancuri; iar în regiunea Ostrow-Maczowicka, 6000 de prizonieri și 60 tunuri.

Alte operațiuni importante sunt în curs la est de linia Vistulei, unde coloane puternice germane înaintează spre trei obiective importante: o coloană spre Brest-Litowsk; a doua coloană, care a trecut linia ferată Varșovia-Siedlce, spre Varșovia și a treia coloană, care a trecut Vistula prin mai multe puncte la nord de Sandomircz și a atins șoseaua Lublin-Lwow la Rawa-Ruska și Tomasczew, se îndreaptă cu repeziciune spre Lwow.

Pe teatrul de operațiuni dela sud, trupele germane, care au trecut Nistrul, sunt angajate în lupte în jurul orașului Lwow.

După comunicatul polon, trupele polone au respins cu succes câteva atacuri, la Lwow, date de unitățile blindate germane. Bătălia continuă. In sectorul coridorului, Gdynia a fost ocupată de germani.

Armatele de operațiuni ger-

(Continuare in pag. 2-a)

Comandanții de oștiri

GENERALUL GORT
Comandantul forțelor de campanie britanice

GENERALUL GAMELIN
Comandantul suprem al armatei franceze

GENERALUL BRAUCHITSCH
Comandantul armatei germane

Transatlanticul german „Bremen"
și-a schimbat naționalitatea in mijlocul Atlanticului

Londra, 14 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

„Evening Standard" publică declarațiile unei „înalte personalități din lumea juridică" care arată că dacă se va adeveri știrea că transatlanticul german „Bremen" și-a schimbat naționalitatea în mijlocul Atlanticului, trecând sub pavilion italian, pentru a se îndrepta spre un port italian, vasul se expune să fie confiscat de Marea Britanie ca „pradă de război".

Cu alte cuvinte — a adăugat „personalitatea" — „dacă vom reuși să găsim pe „Bremen" vom avea dreptul de a-l confisca, oricare ar fi pavilionul său. Nu este numai o chestiune de simț comun, dar și un principiu stabilit de drept internațional".

Danemarca
trimite la vatră rezerviștii concentrați

Copenhaga, 14 (Rador). — *Trei contingente din rezervă au fost trimise la vatră.*

Marina de război trimite și ea la vatră pe rezerviștii concentrați.

Evenimentele internaționale
pe ziua de Joi

STATELE UNITE. — S'a fixat în mod definitiv data de 23 Septembrie pentru conferința pan americană care se întrunește la Panama.

— Cercurile bine informate din Washington sunt convinse că d. Roosevelt va reuși să obțină majoritatea necesară pentru modificarea legei neutralității. Lupta însă, spun aceleași cercuri, va fi puternică.

Congresul e convocat, după cum se știe, pentru 21 Septembrie. Presa americană își exprimă părerea că Congresul va ridica embargoul asupra armamentelor.

— Departamentul de stat a publicat două telegrame ale ambasadorului american în Polonia care afirmă că aviația germană „nu ține seama de faptul că populația civilă poate fi primejduită de acțiunea ei". Ambasadorul adaugă că aviatorii germani au atacat populația civilă și a vecinului său și citează diferite cazuri în care victimele au fost persoane civile.

MAREA BRITANIE. — Presa subliniază importanța declarației lordului Halifax că aviația britanică nu va bombarda decât obiectivele militare cu condiția însă ca Germania să respecte reciprocitatea. In caz contrar Anglia își va lua „toată libertatea de acțiune".

— După un interval de trei ani Regele George a avut o primă întrevedere cu Ducele de Windsor.

— In Camera Comunelor a continuat Joi discuțiunea asupra organizării ministerului informațiilor. Ministrul a dat explicațiile cerute, a relevat rolul important al presei și a subliniat voința guvernului britanic de a nu da publicului, „în opunere cu sistemul german", decât informațiuni exacte.

— Convocarea Congresului Statelor Unite a stârnit un viu interes în cercurile parlamentare britanice.

GERMANIA. — Guvernul Reichului a publicat la rândul său lista contrabandei absolute — motivând aceasta cu publicarea listei britanice.

— Legațiunea germană din Copenhaga a prezentat scuze guvernului danez pentru faptul că un avion german de recunoaștere a zburat — „din greșeală" — deasupra apelor teritoriale daneze.

— Ziarul „Koelnische Zeitung" anunță că populația germană din Bromberg se organizează pentru a lupta contra „francotirolilor și a jefuitorilor".

FRANȚA. — Ziarele franceze de Joi, comentând remanierea guvernului Daladier, subliniază că ea dovedește și confirmă

(Continuare in pag. 2-a)

Radio Londra
va face emisiuni în limba română

Londra, 14 (Rador). — *Postul de radio Londra (B.B.C.) anunță că începând de Joi a înființat un serviciu de difuzarea informațiilor zilnic în limbile italiană, română și iugoslavă.*

Buletinul în limba italiană va fi difuzat la ora 14 și 15 (ora britanică de vară) pe toate lungimele de undă ale imperiului și în deosebi pe cele destinate serviciilor europene 41/49 și 25/29 m.

Buletinele în limba română și iugoslavă vor fi difuzate primul la ora 21 iar cel de al doilea la ora 21,45 (ora britanică de vară) pe lungimile de undă 49/59 și 30/96 m.

—oXo❖oXo—

FILME

— De zece minute sun!

— Mi-e frică de creditori și de cei dela percepție. Până nu mă conving că este cineva care nu-mi cere bani, nu deschid.

— Nu înțeleg de ce ți-e teamă. Le spui că n'ai, și pace. Dacă nu le convine, n'au decât să te dea în judecată sau să-ți sechestreze „jumătatea de garnitură de mobilă".

— Și dacă ar fi numai atât. Dar strigă, mă amenință, mă fac de râs... Sss!... A sunat... Ai prilejul să te convingi.

— De ce tremuri?

— Pentru că știu ce m'așteaptă.

— Așa? Ei bine, de astă dată li s'a înfundat. Ii învăț eu minte. Le spun că nu ești acasă și le trântesc ușa în nas. Treci dincolo.

Prietenul deschide.

— Ce poftești?

— Vreau să vorbesc cu ...catarul.

— Nu este aici.

— Unde îl pot găsi, căci sunt cu mașina la poartă și plec pentru multă vreme.

— Nu știu. Cunoaștem noi tertipurile astea, dar cu mine nu se prind!

— Atunci, las cartea de vizită.

Radios, o întinde celui care-l aștepta ascuns.

Un strigăt disperat.

— Vai!... Ce-ai făcut!?... Este singurul meu debitor care plătește la scadență!

Don José

Apărarea națiunii

de I. VION

De două săptămâni, dela un capăt la altul al pământului, ziarele, agențiile, aparatele de radio recepționează și transmit vești sumbre care aduc ecoul bombardamentelor ce spintecă atmosfera sub cerul ce învălue Europa ca într'un zăbranic. De mult s'au stins iluziile celor cari credeau că multă vreme nu va mai fi posibilă o conflagrație atât de dureroasă după războiul crunt care acum 21 de ani s'a încheiat cu bilanțul sinistru: 10 milioane de morți, 19 milioane de răniți, 10 milioane de mutilați, 9 milioane de orfani, 5 milioane de văduve, 10 trilioane de franci aur pierderi materiale...

Nu toate rănile erau închise, uitarea nu acoperise toate suferințele, reconstrucția nu se terminase, consecințele economice erau mereu prezente, când, mânate de resorturile pe care fiecare în parte le înțelege și le explică, neamurile au pornit din nou în vălmășagul sacrificiilor, unele participând efectiv, altele cu arma la picior gata să-și apere fruntariile, onoarea, libertatea și avutul.

In 21 de ani amintirile unei generații sunt tot atât de prezente. Dar dacă nimic pe lume, nici o temere și nici o amenințare, nu pot fi mai puternice și mai covârșitoare, decât instinctul național, ideia de patrie, dragostea de pământul de care suntem strâns legați din leagăn până la mormânt; dacă din fundul fibrelor fiecăruia răspunde resortul instinctiv al datoriei indiscutabile față de intere-

(Continuare in pag. 2-a)

Coloană motorizată germană atacată de un avion polonez

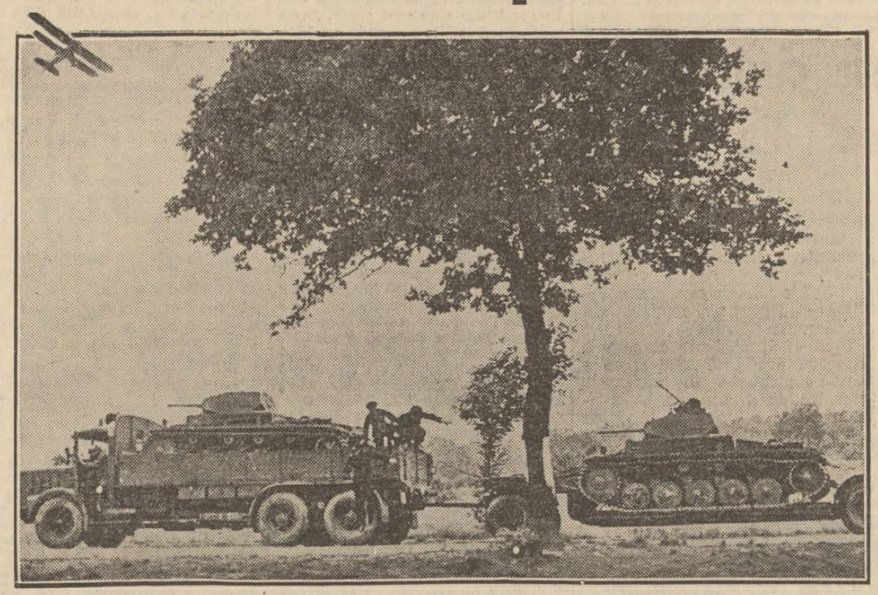

In timp ce ocupanții autocamionului caută adăpost, mitraliera tancului a intrat în funcțiune

In apropierea liniei dușmane

Tancuri adăpostite sub pomi, așteaptă ordinul de atac